1950lerden 2000lere Modern Makroekonomik Okulların "Stilize Olgular" Açısından Değerlendirmesi

Evaluation of Modern Macroeconomic Schools from the Perspective of Stylized Facts (1950s to 2000s)

Prof. Dr. Özlen Hiç 0000-0002-2308-3393
Prof. Dr. Ayşen Hiç Gencer 0000-0001-9556-9416
Prof. Dr. Süreyya Hiç 0009-0004-0475-9265

Abstract

This study aims to evaluate contemporary macroeconomic schools within the framework of stylized facts (SF) and examines the validity of macroeconomic theories from the 1950s to the 2000s in light of actual economic developments. In our study, the consistency of macroeconomic schools (their foundation on microeconomic principles) and their validity (their alignment with actual economic observations) have been analyzed. As a result, it has been determined that New Keynesian and Post-Keynesian Economics provide a more explanatory framework in terms of SF, whereas some assumptions of the Monetarist and New Classical Schools regarding market mechanisms do not fully align with actual developments.

1 Giriş

Stilize olgular (SFG), uzun dönemli ekonomik gözlemlerden türetilen ve istatistiksel analizlerle desteklenen temel ekonomik olgular olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, makroekonomik okulların rekabet yapıları, beklentiler teorisi, konjonktür dalgalanmaları ve devlet müdahalesinin etkinliği gibi konularda sundukları modeller, SFG ışığında değerlendirilmelidir.

2 Tutarlılık Değerlendirmesi ve Stilize Olgular

SFG 1 – Eksik Rekabetin Egemenliği

Gelişmiş ülkelerde (GÜ) yapılan uzun dönemli gözlemler, mal, hizmet ve finansal piyasalarda tam rekabet (TRŞ) koşullarının genel geçer bir kural olmadığını ortaya koymaktadır. Aksine, birçok piyasada eksik rekabet (ERŞ) yapıları belirleyicidir. ERŞ, çok sayıda piyasa aktörünün bulunduğu ancak fiyat belirleme gücünün birkaç büyük firma ya da kuruluşta toplandığı piyasa düzenlerini ifade eder. Bu yapı, hem fiyat hem de ücret esnekliklerini kısıtlayarak piyasa dengesine ulaşma sürecini yavaşlatmaktadır.

Tam rekabet koşulları sadece sınırlı sayıdaki sektörde gözlemlenebilirken, bazı durumlarda küresel ölçekte tekelci yapılanmalar da ortaya çıkabilmektedir. Özellikle 1970'li yıllarda OPEC'in arzı kısıtlayan politikası sonucunda yaşanan petrol krizleri, dünya genelinde stagflasyona yol açmış ve TRŞ varsayımının uygulanabilirliğini ciddi biçimde sorgulatmıştır.

SFG 2 – Heterojen Beklentilerin Varlığı

Piyasa aktörlerinin fiyatlara ilişkin beklentileri homojen değildir; sistematik biçimde farklılaşmaktadır. Ekonometrik bulgular, girişimcilerin piyasa sinyallerini daha doğru yorumlayarak görece isabetli beklentiler oluşturabildiğini ortaya koyarken, çalışan kesimin özellikle enflasyon gibi makroekonomik değişkenler konusunda daha büyük sapmalar sergilediği görülmektedir.

Öte yandan büyük işletmelerin fiyatlandırma stratejileri, yalnızca maliyet artışlarını değil aynı zamanda beklenti yönetimini de kapsamakta; bu da çoğu zaman ücret artış oranlarını aşan fiyat ayarlamalarına yol açmaktadır. Bu durum, uyarlanmış beklentiler ya da Rasyonel Beklentiler Hipotezi (RBH) gibi tek yönlü yaklaşımların açıklama gücünü sınırlandırmakta, bunun yerine daha karmaşık ve çok aktörlü bir çerçeve sunan "heterojen beklentiler" yaklaşımının önemini artırmaktadır.

SFG 3 – Piyasa Koordinasyonunun Eksikliği

Piyasalar arasında eşzamanlı ve tam koordinasyonun sağlandığı bir denge durumu, teoride varsayılabilse de, pratikte geçerli değildir. Walrasgil kuramda yer alan "mezatçı" figürü — yani tüm piyasalarda aynı anda denge sağlayan merkezi karar alıcısı — gerçek ekonomik işleyişte karşılığı olmayan bir soyutlamadır.

Gerçekte piyasa aktörlerinin bilgiye erişim düzeyleri, karar alma hızları ve tepki süreleri farklılık gösterdiğinden, eşanlı genel dengeye ulaşmak çoğu zaman mümkün olmamakta, denge süreçleri gecikmeli ve eksik biçimde gerçekleşmektedir. Bu nedenle, statik denge modellerinin yerine, zamana yayılan ve öğrenmeye dayalı uyum mekanizmalarını temel alan dinamik modeller daha gerçekçi bir yaklaşım sunmaktadır.

Bu bağlamda, Friedrich Hayek'in fiyatları bir bilgi aktarım mekanizması olarak ele alan yaklaşımı; piyasaların zamanla öğrenerek dengeye yaklaşabileceğini vurgulayan çerçevesiyle, modern ekonomilerdeki koordinasyon eksikliğini daha sağlıklı açıklamaktadır.

3 Geçerlilik Değerlendirmesi ve Stilize Olgular

Makroekonomik kuramların geçerliliği, büyük ölçüde işsizlik düzeyi ve konjonktürel dalgalanmaların yapısına dair ampirik gözlemlerle test edilmektedir. Bu bağlamda, uzun dönemli eğilimleri özetleyen ve farklı dönemlerde tekrarlayan örüntüler sergileyen stilize fiili gelişmeler (SFG), kuramsal yaklaşımların değerlendirilmesinde temel araçlardan biri olarak öne çıkar.

Konjonktürel dalgalanmalara ilişkin gözlemler, 19. yüzyıl sonlarına dek uzanır. C. Juglar'ın 1889 tarihli çalışması 8–10 yıllık döngülere işaret ederken, Kitchin (1923) 3–5 yıllık kısa vadeli dalgaları, Kuznets (1958) ise 20 yılı aşan uzun dönemli büyüme döngülerini tanımlamıştır. Bu alana W.C. Mitchell ve T.C. Koopmans gibi iktisatçılar da önemli katkılar sunmuştur.

Modern ekonometrik yaklaşımlar da bu döngülerin varlığını destekler. Woitek, Backus, Kehoe, Kydland, Ambler, Cardia ve Zimmermann gibi araştırmacılar, dalgaların yatırım bileşenlerine göre (örneğin sabit sermaye yatırımı ya da stok hareketleri) farklı süre ve biçimlerde ortaya çıktığını göstermektedir. Ancak tüm bu çalışmalar, gelişmiş yöntemlere karşın dalgaların doğası konusunda mutlak bir kesinlik sağlayamamaktadır.

Bu belirsizlik, makroekonomik modellerin geçerliliğine dair farklı değerlendirmelere yol açmaktadır. Monetarist ve Yeni Klasik kuramlar (Lucas, Zarnowitz), ekonomik dalgalanmaların düzenli ve sistematik değil; daha yumuşak ve düzensiz olduğunu savunur. Buna karşın, üretim, fiyatlar ve para arzının birlikte (procyclical) hareket ettiğine dair bulguları da kısmen kabul ederler. Bu yaklaşımlar, ekonominin uzun dönemde doğal işsizlik oranı (ONRUD) etrafında dalgalandığını varsayar.

Öte yandan, Yeni Keynesgil ve Post-Keynesgil yaklaşımlar, dalgalanmaların sistematik ve müdahaleye açık olduğuna, bu nedenle de eksik istihdam dengesi (EİD) ile sonuçlandığına işaret eder. Burada kritik ayrım şudur: Eğer dalgaların düzenli ve eşzamanlı bir reel-monetar yapıda geliştiği kabul edilirse, klasik modellerin (ONRUD) açıklayıcılığı zayıflar. Ancak bu durumda, Keynesgil politikaların uygulandığı dönemlerde dalgaların devam etmesi, müdahale araçlarının da sınırlı etkili olduğu sonucunu doğurabilir. Aksi durumda — eğer dalgalanmalar sistematik değilse — klasik modeller güç kazanır, ancak bu da kurumsal müdahalenin rasyonelliğini sorgulatır.

Bu nedenle geçerlilik tartışması, yalnızca teorik çerçeveler üzerinden değil, dönemsel ve tarihsel bağlamda hangi politika araçlarının hangi makroekonomik sonuçları doğurduğuna dair ampirik incelemelere dayanmalıdır. Bu amaçla, Blinder ve Mankiw'in sınıflandırmalarından esinle şekillendirilen aşağıdaki stilize gelişmeler çerçevesi dikkate alınmaktadır.

SFG 4 – Müdahalesiz Dönemin Belirsizlikleri

Sanayi Devrimi'nden 1929 Buhranı'na dek uzanan dönemde, gelişmiş ülkeler genellikle devlet müdahalesine kapalı klasik anlayışı benimsemiştir. Bu yaklaşım, işsizliğe karşı etkili araçların geliştirilmesini engellemiş; ekonomik faaliyetler dalgalı, istikrarsız ve belirsiz bir yapıda seyretmiştir.

SFG 4.1: Bu dönemde GÜ'ler devamlı ve şiddetli konjonktürel dalgalanmalar yaşamıştır.

SFG 5 – Keynesgil Müdahale ve Savaş Sonrası İstikrar

II. Dünya Savaşı sonrası dönemde, özellikle 1950–1970 arasında, GÜ'ler aktif Keynesgil politikaları benimsemiştir. Para ve maliye politikalarının eşgüdümlü biçimde kullanılması, işsizliği azaltma ve istikrar sağlama amacı taşımıştır. Genel olarak fiyat istikrarı korunmuş, büyüme sürdürülebilir kılınmıştır. Ancak ABD'nin Vietnam Savaşı nedeniyle yaşadığı bütçe baskıları bu eğilimi gölgeleyen bir istisna olmuştur.

SFG 5.1: 1950–70 arasında GÜ'lerde konjonktür dalgalanmaları azalmış; büyüme ve istikrar sağlanmıştır.

SFG 5.2: 1970'lerde OPEC'in neden olduğu arz şokları, eşzamanlı enflasyon ve işsizlik (stagflasyon) ile klasik Keynesgil müdahalelerin sınırlarını ortaya koymuştur. Friedman'ın doğal işsizlik oranı ve beklentilere göre ayarlanan Phillips Eğrisi yorumları bu dönemde öne çıkmıştır.

SFG 6 – Monetarist Dönüşüm ve Artan İşsizlik

1980'li yıllar, özellikle ABD ve Batı Avrupa'da Monetarist ve Yeni Klasik politikaların öne çıktığı bir dönem olmuştur. Merkez bankaları sıkı para politikalarıyla enflasyonu hedeflemiş, kamu harcamaları azaltılmış ve devletin ekonomideki rolü daraltılmıştır. Ancak bu politikalar kısa vadede talep daralmasına ve işsizliğin artmasına yol açmıştır.

SFG 6.1: 1980'ler boyunca GÜ'lerde işsizlik oranlarında ciddi artış yaşanmıştır. İngiltere'de Thatcher ve ABD'de Reagan yönetimlerinin uygulamaları bu trendin belirgin örneklerindendir.

SFG 7 – Küreselleşme Çağı ve Modern Keynesgil Politikalar

1990'lı yıllardan itibaren küreselleşme hız kazanmış, ekonomik politikalar daha muhafazakâr bir çerçevede şekillenmiştir. Enflasyonla mücadele ve para politikaları ön plana çıkarken, sosyal harcamalar geri planda kalmıştır.

Bu dönemde fiyat istikrarı sağlanmış ve büyüme sürmüş olsa da, Asya Krizi (1997–98) ve ABD kaynaklı durgunluk (2001) gibi küresel şoklar, dışsal etkilerin ekonomi politikası üzerindeki rolünü artırmıştır. Aynı zamanda finansal serbestleşmenin artması, uzun vadede gelir eşitsizliklerini derinleştirmiştir.

SFG 7.1: GÜ'ler bu dönemde göreceli fiyat istikrarı içinde büyüme sergilemiş; işsizlik düşmüş, ancak bazı krizler GÜ'leri sınırlı düzeyde etkilemiştir.

4 Tarihsel Süreç ve Stilize Olgular

Makroekonomik kuramların geçerliliği, yalnızca teorik tutarlılıklarıyla değil, aynı zamanda farklı dönemlerde ve farklı ülke gruplarında (Gelişmiş Ülkeler – GÜ, Az Gelişmiş Ülkeler – AGÜ) sergiledikleri performansla da değerlendirilmektedir. Bu nedenle stilize olguların tarihsel bağlam içinde ele alınması, kuramsal yaklaşımların açıklayıcılığını test etmede önemli bir araçtır.

4.1 Sanayi Devrimi ve Klasik Yaklaşım

Sanayi Devrimi'nden I. Dünya Savaşı'na kadar olan dönemde GÜ'lerde laissez-faire anlayışı egemen olmuş, devletin ekonomik müdahalesi oldukça sınırlı kalmıştır. Bu yaklaşım, piyasa mekanizmasının kendiliğinden işleyeceği varsayımıyla şekillenmiş ve işsizliğe karşı herhangi bir önleyici politika geliştirilmemiştir. Bu nedenle ekonomik dalgalanmalar sık yaşanmış, işsizlik zamanla yapısal bir niteliğe bürünmüştür.

AGÜ'lerde ise aynı dönemde sömürgeci yapıların etkisiyle üretim ilişkileri bozulmuş, dışa bağımlı ve dengesiz bir ekonomik yapı ortaya çıkmıştır. Bu ülkelerde piyasa mekanizmalarının gelişmesi gecikmiş, yapısal kırılganlıklar daha derin ve kalıcı hale gelmiştir.

4.2 Keynesgil Dönem: 1945–1970

II. Dünya Savaşı sonrası dönemde GÜ'ler, aktif kamu müdahalesine dayanan Keynesgil politikaları benimsemiştir. Para ve maliye politikaları birlikte kullanılarak hem işsizlik hem de konjonktürel dalgalanmalarla mücadele edilmiştir. Bu dönemde fiyat istikrarı büyük ölçüde korunmuş, büyüme oranları ise istikrarlı seyretmiştir.

AGÜ'ler bu dönemde benzer politikaları uygulamakta zorlanmış; sınırlı kaynaklar, dış borçlanma ihtiyacı ve kurumsal eksiklikler nedeniyle ekonomik kırılganlıklar devam etmiştir. Kalkınma planları uygulanmaya çalışılsa da, büyüme dışsal kaynaklara bağımlı kalmış, gelir dağılımı eşitsizliği derinleşmiştir.

4.3 Monetarist ve Yeni Klasik Politikaların Yükselişi: 1980'ler

1980'li yıllarda GÜ'lerde Monetarist ve Yeni Klasik anlayışlar politika yapım süreçlerine hâkim olmuştur. Sıkı para politikaları, kamu harcamalarının kısıtlanması ve deregülasyon eğilimleri ön plana çıkmıştır. Ancak bu politikalar, kısa vadede işsizliği artırmış ve sosyal harcamaları sınırlamıştır.

AGÜ'lerde ise bu yaklaşım IMF ve Dünya Bankası aracılığıyla dış borç yönetimi çerçevesinde benimsetilmiştir. Ancak mali disiplin ve serbestleşme politikaları, ekonomik istikrarı sağlamaktan çok dış borç krizlerini derinleştirmiştir. Bu ülkelerde işsizlik ve yoksulluk artmış, gelir eşitsizlikleri büyümüştür.

4.4 Modern Keynesgil Politikalar ve Küreselleşme: 1990'lar ve Sonrası

1990'lı yıllardan itibaren GÜ'lerde modern Keynesgil yaklaşımlar, küreselleşme süreciyle uyumlu şekilde yeniden yapılandırılmıştır. Fiyat istikrarı ve düşük enflasyon hedefleri öncelikli hale gelirken, sosyal harcamalar geri planda kalmıştır. Küresel krizler ve sermaye hareketleri karşısında esnek tepkiler geliştirilmeye çalışılmıştır.

AGÜ'ler bu dönemde dışa açıklık ve finansal serbestleşme politikalarıyla büyüme ivmesi yakalamış olsa da, gelir dağılımı adaletsizliği daha da artmıştır. Özellikle Latin Amerika ve bazı Asya ekonomilerinde yaşanan krizler, bu ülkelerdeki yapısal reform eksikliklerini ve dışa bağımlılığın risklerini yeniden gündeme taşımıştır.

SFG	Tanım / Gözlem	Uygun Teori / Ekonomist	Tipik Ülke Örneği
SFG 1	Eksik Rekabet (ERŞ) yaygındır	Post-Keynesgil	GÜ'de hizmet piyasaları
SFG 2	Heterojen beklentiler	Davranışsal İktisat	Türkiye'de ücret pazarlıkları
SFG 3	Eşzamanlı denge yoktur	Hayek – Bilgi olarak fiyatlar	Gelişmekte olan ülkelerde yaygın
SFG 5.2	Stagflasyon	Friedman – Doğal işsizlik	ABD, 1970'ler
SFG 6	Sıkı para politikası sonrası işsizlik	Monetarizm	İngiltere, ABD – 1980'ler
SFG 7	Muhafazakâr para politikaları	Yeni Keynesgil / Lucas sonrası eleştiriler	AB, Türkiye – 1990'lar sonrası

Tablo 1: *Stilize Fiili Gelişmelerin Kuramsal ve Ülke Bağlantıları*

5 Stilize Olgular Çerçevesinde Makroekonomik Okulların Değerlendirilmesi

Stilize olgular (SFG), makroekonomik kuramların hem açıklayıcılık hem de gerçek dünyayla uyum açısından değerlendirilmesinde güçlü bir ölçüt sunmaktadır. Bu çerçevede, farklı okul yaklaşımlarının aşağıdaki üç temel eksende nasıl konumlandığı analiz edilmiştir:

5.1 Rekabet Yapıları ve Piyasa Dinamikleri

- Monetarist ve Yeni Klasik Okullar, piyasa mekanizmasının kendi içinde işlediği ve tam rekabet (TRŞ) koşullarının geçerli olduğu varsayımına dayanır. Ancak SFG 1 ışığında, günümüzde çoğu piyasanın eksik rekabet (ERŞ) yapısında işlediği görülmektedir. Bu durum, fiyat ve ücret esnekliğini sınırlandırarak, denge süreçlerini yavaşlatmaktadır.
- Yeni Keynesgil ve Post-Keynesgil yaklaşımlar, eksik rekabeti merkezine alarak bu yapının makroekonomik sonuçlarını analiz eder. Özellikle fiyat ve ücret katılıkları üzerine odaklanmaları, SFG ile daha yüksek düzeyde uyum sergilemelerine neden olmaktadır.

5.2 Beklentiler ve Konjonktür Dalgalanmaları

- Rasyonel Beklentiler Hipotezi (RBH), bireylerin tüm ekonomik bilgileri doğru biçimde işleyerek isabetli beklentiler geliştirdiğini varsayar. Ancak SFG 2, beklentilerin homojen değil; aktörlere göre sistematik biçimde farklılaştığını göstermektedir. Girişimciler daha tutarlı öngörüler geliştirirken, çalışan kesim sistematik sapmalar gösterebilmektedir.
- Yeni Keynesgil ve Davranışsal İktisat yaklaşımları, bu heterojen beklenti yapısını modellemesine olanak tanıyan daha esnek çerçeveler sunar. RBH'ye göre daha gerçekçi ve politika tasarımına uygun modeller geliştirilmesini sağlar.

5.3 Devlet Müdahalesinin Etkinliği

- 1950–70 döneminde uygulanan Keynesgil politikalar, hem büyüme hem de fiyat istikrarı açısından başarılı sonuçlar üretmiştir. Ancak 1970'lerdeki stagflasyon ve sonrasındaki Monetarist dönüşüm, bu politikaların sınırlarını ortaya koymuştur.
- 1980 sonrası Monetarist politikalar ise kısa vadede enflasyonu düşürmüş, ancak işsizliği artırmış ve sosyal eşitsizlikleri derinleştirmiştir. 1990'lardan itibaren uygulanan modern Keynesgil yaklaşımlar, fiyat istikrarını korurken daha esnek müdahale araçlarıyla büyümeyi desteklemeye çalışmıştır. Bu geçiş, SFG 5–7 çerçevesinde, karma ekonomi anlayışına dayalı esnek model ihtiyacını ortaya koymaktadır.

6 Sonuç Yerine

Bu çalışmada, modern makroekonomik okullar; gelişmiş ülkelerde (GÜ) ve az gelişmiş ülkelerde (AGÜ) gözlemlenen stilize fiili gelişmeler (SFG) çerçevesinde değerlendirilmiştir. Hem teorik tutarlılık hem de ampirik geçerlilik açısından yapılan karşılaştırmalar, belirli bulgulara işaret etmektedir:

1. **Eksik Rekabetin Önemi:** Tam rekabet varsayımına dayanan Monetarist ve Yeni Klasik modeller, günümüz piyasa yapılarıyla örtüşmemektedir. Yeni Keynesgil ve Post-Keynesgil kuramlar, eksik rekabet koşullarını dikkate alarak daha gerçekçi sonuçlar sunmaktadır. Bu modeller, özellikle AGÜ'lerdeki yapısal dengesizlikleri açıklamada daha başarılıdır.
2. **Heterojen Beklentiler:** Rasyonel Beklentiler Hipotezi, işçilerin ve tüketicilerin sistematik hata yapma olasılığını göz ardı ederken, yeni yaklaşımlar bu farkı dikkate almaktadır. RBH'nin homojen aktör varsayımı, fiili gözlemlerle uyumsuzdur. Heterojen beklentilere dayanan modeller, özellikle bilgi asimetrisinin yoğun olduğu AGÜ'lerde daha açıklayıcıdır. GÜ'de Yeni Keynesgil ve Post-Keynesgil modeller, heterojen beklentileri merkeze alarak daha geçerli analizler üretmektedir.
3. **Piyasa Koordinasyonu Eksikliği:** Piyasalarda eşzamanlı dengeye ulaşmanın mümkün olmadığına dair bulgular, Monetarist ve Yeni Klasik varsayımların eksikliklerini ortaya koymaktadır. Alternatif modeller ise, koordinasyon eksikliğini kuramsal yapılarına entegre ederek daha esnek ve gerçekçi yaklaşımlar geliştirmiştir.
4. **Tarihsel Süreçteki Dönemsel Değişim:** 1950–70 dönemindeki Keynesgil müdahaleler, konjonktür dalgalanmalarını sınırlamış ve büyümeyi desteklemiştir. Ancak 1970 sonrası stagflasyon, Monetarist politikalara alan açmış, bu da yeni sosyal eşitsizlikler doğurmuştur. 1990'lar sonrası modern müdahale modelleri, küreselleşme koşullarına uyum sağlasa da gelir dağılımı adaletsizliğini önleyememiştir.
5. **Stagflasyon ve Monetarist Dönem:** 1970'lerin stagflasyon dönemi ve sonrasındaki sıkı para politikaları, GÜ'de işsizlik sorununu derinleştirmiş; AGÜ'lerde ise kırılganlıkları artırmıştır. Bu dönem, Monetarist ve Yeni Klasik anlayışların pratikteki sınırlarını görünür kılmıştır.
6. **Küreselleşme ve Modern Politikalar:** 1990'lar sonrası uygulanan modern Keynesgil politikalar, GÜ'de fiyat istikrarı ve istihdam açısından görece başarılı olmuştur. Ancak AGÜ'lerde gelir dağılımı adaletsizliği derinleşmiş, yapısal reform eksiklikleri belirginleşmiştir.

Bu bulgular, Yeni Keynesgil ve Post-Keynesgil yaklaşımların özellikle AGÜ'ler için daha uygulanabilir teorik zemin sunduğunu göstermektedir. Ancak bu kuramların da zaman ve mekâna duyarlı bir şekilde yeniden yorumlanmaları gerekmektedir.

Sonuç olarak, makroekonomik teorilerin başarısı yalnızca modellere değil, bu modellerin hangi tarihsel bağlamda, hangi kurumsal yapılar altında ve hangi politika öncelikleriyle uygulandığına bağlıdır. Teorik çoğulculuk, bu nedenle sadece akademik bir lüks değil, aynı zamanda sosyal refahı gözeten etkili ekonomi politikalarının da temelidir.

Kaynakça

- Ambler, S., Cardia, E., & Zimmermann, C. (2000). International business cycles: What are the facts? Université du Québec à Montréal (CREFE) & Université de Montréal (C.R.D.E), April, 1-21.
- Backus, D., Kehoe, P., & Kydland, F. (1998). International business cycles: Theory and evidence. In T. F. Cooley (Ed.), Frontiers of business cycle research (pp. 331-356). Princeton: Princeton University Press.
- Blinder, A. (1980). The fall and rise of Keynesian economics. Economic Journal, 90(360), 1-17.
- Business cycle stylized facts. SEMECON. Retrieved from .
- Gordon, R. (1982). Understanding inflation in the 1980s. Brookings Papers on Economic Activity, 1982(1), 263-299.
- Juglar, C. (1889). Des crises commerciales et de leur retour périodique en France, en Angleterre et aux États-Unis (2nd ed.). Paris: Guillaumin. In U. Woitek, Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective.
- Kitchin, J. (1923). Cycles and trends in economic factors. Review of Economics and Statistics, 5, 10-17. In U. Woitek, Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective.
- Klamer, A. (1984). The new classical macroeconomics. Brighton, UK: Wheatsheaf.
- Koopmans, T. C. (1947). Measurement without theory. Review of Economic Statistics, 29, 161-172. In U. Woitek, Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective.
- Kuznets, S. (1958). Long swings in the growth of population and in related economic variables. Proceedings of the American Philosophical Society, 102, 25-57. In U. Woitek, Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective.
- Lucas, R. (1981). Studies in business-cycle theories. Oxford: Blackwell.
- Mankiw, N. G. (1989). A quick refresher course in macroeconomics. Journal of Economic Perspectives, 3(3), 23-40.
- Mitchell, W. C. (1946). Business cycles: The problem and its setting. NBER, 13th reprint. In U. Woitek, Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective.
- Maximum entropy spectral analysis. SEMECON. Retrieved from .
- Woitek, U. (1997). Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective. Heidelberg: Physica-Verlag.
- Woitek, U. (1997). Business cycles: An international comparison of stylized facts in a historical perspective (p. 4).
- Zarnowitz, V. (1992). Business cycles: Theory, history, indicators, and forecasting. Chicago: University of Chicago Press.